

PERIÒDICH POLÍTIHC VERMELL

—VENTA: 30 exemplars, 1 pesseta; Un número, 5 cèntims.—Surts a llum los dilluns ab tota regularitat.—SUSCRIPCIÓ: Espanya, 1 pesseta trimestre; Extranjer, 1.50

Causas independents de nostra voluntat nos han impedit de donar aquesta setmana la costumada caricatura, per habersens malmès lo dibuix a última hora y no voler retardar la sortida del present número.

LOS CASTJCS DE 10

No's creguin ara que s'hagin de castigar deu próxims. A lo menos que jo ho sapiga. Encara que si fossin periodistas... podria molt ben ser; encara que fossin vint!

Los castichs a que'm refereixo, tampoch son los de la santa Inquisició; perque aquestos eran aplicats ab tot lo bon desitj de fer pessigollas al próxim per l'ignocent gust de ferlo morir rient y llençant alguna etregallada humorística desde la foguera ó desde'l torment.

Hi han castichs de moltes maneres, com hi han hisbes de moltes menas.

Pero'ls castichs més terribles, los més... etc., son los castichs que'ls capellans ne diuen de 10. No succeheix cap desgracia ni passa cap calamitat (la clerical inclosa), que desseguida la capellanada no l'agafi pel seu compte y profit, atribuhintlo desseguida al ditxós 10.

Cóleras, pedregadas, tempestats, sequias, guertras, misertras, terratrèmols, tot, tot ho fan fer à n' aquest senyor 10 que ni Cristo'l coneix ni ells tampoch.

—Oh! aixís deu ser molt dolent aquest 10, dirán vostres; deu ser molt fer; deu tenir molt malas entranyas; deu ser pitjor que una feral! Ara jo, pera contestarlos, los hi diré textualment lo que la doctrina de la gent negra diu al definir al 10.—Esperit puríssim, perfectíssim...

Y la totes aquestas malesas; replicarán vostres. Ja veurán, si no ho entenem, fassinós explicar. Aquest, com molts altres cassos de la doctrina clerical, es tan absurdó com fídicul; mes si volen un exemple práctic que'ls aclari l'esperit infinitament bo que té'l 10, anirem à buscar lo rector de Gerri de la Sal, que es un rector molt salat, que'n tindrà de dubtes.

Passaré per alt la primera part de lo que allí ha passat, ja que la setmana passada ja va parlarne La TRAMONTANA, y anirem à lo demés.

Ja saben que'l rector no volia que's fes la festa major, y que l'arcalde, pujantseli al bonet, la va fer ab molta pompa y salero. Habia salada del ensotanat y alegría y sal y qué sé jo quantas cosas més al pleig.

Ve'l dia 15, y'l capelló s'empenya en que aquell dia sigui la festa major; fa al objecte tots los crits y posturas de reglament y procura atraures cap à n' ell tot lo vehiós.

(Vehinat has dit? prou per aixó!) ara li fan lo mànce! Van secundarlo quatre parells de guetos de ambos sexes, mitj catòlich jove, y... parase de contar. Total cap persona de venderi.

Lo rector treya diables per aquella santíssima boca.

Ara es quan necessitem al rector salat de Gerri pera que'ns defineixi al 10.

Alguns dias més tart una d'aquestas tronadas y plujas del mes passat va caure de ple en aquell poble, inundant un torrent que, sortit de mare, va devastar gran part de la horta y totes las salinas.

Una calamitat aixís tothom la deplora, y'l rector de Gerri... naturalment, ne va tindre una satisfacció tan gran, que fins malas lengüas asseguren que va aumentar trenta vuyt lliuras y mitja del seu pes regular (en brut) y que va comprar un mocador à la seva majordana.

Y en prova d'aixó li cedeixo la paraula.

Lo rector als feligresos heretjes. —Ho veheu lo que succeheix quan no's vol escoltar la veu divina! Si hi ha hagut aquesta inundació ha sigut per no fer la festa major per la mare de 10, y to vos ha castigat ¡ehi! ho veuen! ¡ya pareció aquello! La verge...

La majordana, tornante roja. —Demano la paraula per alusions personals.

Lo rector. —Calla tu; al dir verge, ne sembla si't puch ajudar! Dirigintse al poble: La verge, indignada del despreci que li vareu fer, va enviarvos aquesta pedregada y va fervos malbe la horta, pera venjar-se de vosaltres; y mentres lo poble sigui tan liberal, no rebreu més que castichs del 10.

Ara à un que's venji aixís y fassi tantas malesas, sigui qui vulgui; tindran la barra de direli misericordiós!

Tornem à la sal del rector de Gerri.

Lo dia 20 del passat Agost va fer un altra tronada que va inundar lo torrent que hi ha à la part oposada del que hem mencionat. Ó siga à l'altra banda, y entre otras cosas, va tenir la poca vergonya de ficarse dintre la iglesia que està situada en aquell cantó, debilitant los fonaments fins à dexarlos en estat de no poguer resistir una segona inundació y omplint la iglesia d'argua fins à quatre pans d'alsada.

Ara'm agradaria saber qué dirà'l rector de Gerri à n'aixó, perque suposo que no'n voldrà fer cópplac al mateix 10 en... números.

No'ls sembla à vostres que aixó dels castichs de 10 es una cosa que, dita ab la serietat que la saben explicar los ensotants, fa rebentar de riure?

Y ara apàrtinsse, que podrian pendre mal

Veig que l'edifici de la fe té'ls puntals moll'corcats, y prompte va à enderrocar-se.

A. PLA Y F.

A LO CRIT DE LA PATRIA

Lo citat periòdich nos dedica un article en son número de la setmana passada. Se tracta del ja tan manosejat assumpto del rector de Sant Llorens d'Hortons, que ja deuen recordar nostres habituals llegidors.

Pera que Lo Crit contestés ab concietement de causa, ja que havia fet lo desentés, nosaltres li enviarem tots nostres números en que'ns ocupavam del assumpto; mes ni aixó'ns ha valgut. Al contestar en són darrer número, continua sa tática de carli, fugint del terreno en que està plantejada la qüestió, y agafante ab qualsevol tonteria pera sortir del pas.

Se tracta de saber si un perió que dona'l rector de Sant Llorens d'Hortons era tal perdó(?) desinteressat, y si una retractació favorable al rector era tal retractació.

Rafons del Crit:

1.º Que La TRAMONTANA no fa favor à son amic l'autor d'aquella carta, al suposar que al retractarse no ho feu espontáneament.

2.º Lo fet atribuït al rector es cert ó no es cert. Si hagués sigut cert, diu lo periòdich carli el aclarir l'assumpo dels tribunals, tenia que sortir absolt lo Gené y condemnat lo senyor rector.

A lo qual tenim de fer constar:

1.º Que en nostre número 313, enviat à La Crit de la Patria y en nostre article Clerijotada, fem constar.—Que grans influencias de monjas y capellans sembraren l'espant en la familia del Sr. Gené; que aprofitant una tempestat de familia, y atreuna certa carta à dit Sr. Gené, ab lo caracter de particular, dirigida al rector d'Hortons; que quan se tingué aquesta carta particular, atreunada per influencias capellanescas y provocant tempestats de familia, ab ella s'perseguí al Sr. Gené, autor de la publicada en La TRAMONTANA, y ab ella s'obtingué aquella retractació, de la que no'n escrigué ni'n aproba una sola paraula'l forasat firmant.

2.º En la denuncia que per tal carta tingué La TRAMONTANA no's tracta d'aclarir l'assumpo. Precisament nosaltres demanarem QUE'S FES PROBA sobre lo atribuït al rector de Hortons y'l jutje s'hi negà, perque... no's tractava de saber si era veritat lo fet, sino de la forma en que's feya públich.

Ara be, aixó no pot ignorarho, no deu ignorarho Lo Crit de la Patria, desde'l moment que pren candela en aquest enterro. Perque no contesta à lo de las influencias catòlicas que'a

En Castellar ha obert la boca després de publicat lo manifest d' en Pi, pera dir que ell continúa estant allà mateix abont s' estava.

Per tal viatge no necessitava alforjas, que ja li coneixem las benevolencias monarquicas.

Pero ¡que hi farem! Aquest istiu tots los grans homes han donat en la mania de ferse interessants.

Contentinos lo que a n' ell los interessa.
Y a nosaltres tots bonos.

Tres inspectors de policia han sigut enxiquerats a Sevilla per estar complicats en una falsificació de billets de bank.

En bones mans esta 'l pandero del ordre.
Entre aixó y negociar ab los ladres, ja han tingut alguns jeles de policia prou teyna.

Y naturalment, no 'ls quedava per fer res més.

A Alcoy s' ha comensat a instruir expedient en averiguació de certas irregularitats descubiertas en aquell ajuntament.

Vamos, lo nostre pa de cada dia.

ABSURDO!

Succeheix moltes vegades que, al arribar a un foraster que a ciutat no ha estat encara o que may s' ha vist en res, un grupet d' homes li baixen, com per atzar, a entons d' ell, que de son cos s' apoderan quel que aixíam de songeta naiten cebantse afanyosos en un cos per la mort fect.

Miréuho, ab una trama que inventada fou per ell, me 'l trasportan en un sili ahont ab malvat intent me 'l deixaran sense un centim ni altre objecte demunt seu. A aquets lo gubern ordena que 'ls posin presos; ben fet; Jonguinos merescut castich, ja que en miy dels noms aquets no hi va lo verdader pobre a qui la fam consumeix, y tenint dret a la vida s' apodera d' un panet dels prelatges d' una fleca ahont los pans ha son a cents.

Passen anys, transcorren segles seguits de barbaros fets, executats per unx homes religiosos sense fe.
Qui ignora sa llarga historia rubicada de celms horrents: ídols, purgatoris, reus, heuvs aquí 'la inventa seua pera arrencar-ne del próxim lo diner y tot quan té; traba a la intoligencia, obstruccions a tot avens presentats, y a qui s' hi opou, sempre vil ó inconscientment ni buscas y han procurat perdré a nom d' un Deu fet per ella, ans alsantne grans figuras, avuy ab traydor acer.

Diguin ara 'ls que 'n llegeixen: quias son los que faltan més!
Los primers sobra a un home ja ignorant, ocultament, entretant que aquestos-sitims, sens parar y a tot arreu, van fomentant la ignorancia pera explotaria a son temps, extens fiach de sench humans derramantne 'ls covets, per demunt las lleys passantne y a la care d' uns guberns que 'ls mantenen y 'ls apoyan y 'ls permeten tot excés.
Y aquí teniu ja l' absurdó, al nomenantlo aixis, trobbu no es prou ben calificat, doneli 'l nom verdader.

A. TOLÉ

La manifestació carcuda a Lourdes s' ha fet a la callada, sobre tot passant per l' Ampurdá. Alló de Garriguella té escamats als devots, y no están desitjosos de repetir la funció.
¡Tenen tan pocas ganas d' snar al cel!

Se 'ns diu que a Lourdes s' hi portá un cego pera que 's fes un miracle.

Y 'l miracle, intentat per devots de bona fe, y per conseguint de poch caletre, ha quedat a la lluna de Valencia.

Per aixó tornavan tan mistichs los pelegrins.
Ni un miserable gep de bolados desfet a la aygua mira-culosa! ¡N' hi ha pera desesperarse!

Miracle será que algun pelegri no mogui pler a la Providencia.

Una carta firmada per Un Esquilat havem rebut notificantnos tais excessos comesos pel rector de Juncadella, que 'ns guardarem be de transcriure a nostras columnas, perquè ja se sab que

á un abús de reverent lo fiscal sort-diligent, y carrega 'l mort lo periodista.

Es qüestió de cançons misticas cantadas per noyas, sotanas que s' arremangan y reverendas bocas que 's descentrenan.

Ignoro si 'l rector de Juncadella es germá del d' Hortons.

Si no ho es, deuria serho.

S' estava 'l divendres de la setmana passada un jove prenent la fresca en un pedris de la plassa de Junqueras tot llegint LA TRAMONTANA, quan passa un reverent y li arrenca 'l paper de las mans, dihentli:

—Si 't torno a veure llegir aquest paperot te clavaré una bofetada. Llegeix aquest altre.

Y li tirá un setmanari carca.
Lo jove, que es nevot del ensotanat, engega son oncle a dida, y feu a trossos lo periódich carti que li donava.

Per qué tenen tanta rabietta los capellons a LA TRAMONTANA?

Perque 'ls ataca la pitansa.

En lo jardí del convent de caputxinas de Sevilla s' ha trobat enterrada una criatureta de pochos dias.

¡Voleu ter lo favor de dirme si aquell ángel va ploure del cel y 's quedá de per sota terra!
¡Quan acertat es que a las monjas se 'ls digui mares, encara que aquest nom lo distressin ab la reverencia!

¡Ah! va passar a la presó 'l sacris-boch de la casa.

Malum signum per algun Tenorio de sotana.

En lo colegi catecolich del sagrat cor de Jesús, de Granollers, se 'ns diu que s' ha clavat tal llenyada a un deixebell, que está fent líli de las resultas.

Prou s' esgargamellen los liberals dihent que 'ls pares no confihin sos fillets als que no coneixen l' amor de la familia, pero es inútil. Avuy es moda ter 'l hipocrita religiós.

Y de la hipocressia dels pares los fills ne van gepetruts.

S' ha dictat auto de processament contra 'l rector de Figuerola per desacato a la autoritat.

Nota bene. En lo desacato no hi figurá cap disparo de trabuch.

¡Mal cabecilla 'n sortirà del de Figuerola!

Lo pare d' una noya de nou anys, de Plascencia, ha entregat un reverent als tribunals, pera que 'l curin de certas aficions vergonyosas.

Pare previngut val per deu ensotanats.
Y salva sos fills de la gola del llop.

A Saragossa van suicidarse una raspa y 'l seu senyoret, per haverse pres massa a la valenta los seus amors y sobretot las dificultats que hi posava la parentela.

Y com ella no tenia quartos y ell era de familia rica, succehi que 'ls capellans negaren terra sagrada a la minyona de servey y al senyoret l' enterraren ab gori-goris, creus altas, baixas y mitjanas, y ab todas las ceremonias que, pagant, fa la geot d' iglesia.

¡Hi ha encara qui no 's convens devant de tais actes! Pitjor per ell.

No proban sino 'l poch cervell que 's necessita pera ser creyent de certas farsas capellanescas.

XARADA-CONVERSA

Inversa prima, D. Pere, que gasta molta quart tres lo noi de la sua tercera? Ahí a meua ab un no res una molt grossa total.
—Y qui li dona, Megú? —Ei... Be, arch dirho no cel, que 'ls dos ho acobem de d'.

J. MORRÉ

LOGOGRIFFI NUMERICI

- 1 2 3 4 5 6 7 8 = Apellido.
- 0 4 7 2 4 5 4 = Poble catalá.
- 0 8 7 2 4 = Nom de diosa.
- 4 7 2 3 = Nom d' home.
- 4 6 2 = Id. id.
- 1 2 6 = Carrer de Barcelona.
- 7 8 = Una d'elles.
- 1 8 = Consonant.

NAS DE TRINCA

ENDEVINALLA

No soch pare ni soch mare y una neya també 'n troyu; ella sens mi no pot viure y jo ab ella soch feix.

ROCH NAFRAT

GEOGLIFICH

NOYA MACA
100 100 100
100 cep
100

UN DE SANY QUIRIB

SOLUCIONS

A LAS CARABAS DEL NÚMERO PASADU

- XARADA: — E-RO-MO-TRA-DE.
- SOROMIA: — Sol.
- TRINCA-CLOCAS: — Riu de Girona.
- TERA DE MILANAS: — Granada, Nòrd, Tarima.
- GEOGLIFICH: — La arxipielago canaria.

Barcelona.—Tipografía LA ACADEMIA, Ronda de la Universitat, 6

LA REVOLUCIÓ

poema en tres cants

original de

J. LLUNAS

Folletto de 32 planas, ilustrat per lo distingit dibuixant Manel Moliné, elegantment imprés en paper satinat y ab una magnifica cuberta de color.

Preu DOS rals

25 per 100 de rebaixa als corresponals.

DE SALLEN A IGUALADA Y VICE-VERSA

VIATGE MISTERIÓS D' UN PASTOR Y UNA DONZELLA IL·LUSTRAT AB CARICATURAS

Está en premsa la quarta edició d' aquesta tan interessant com verdadera historica. Próximament serán scrivts a nostres corresponals los pedidos que tenen fet, podent ja demanar-ne tots aquells que 'n vulgan més.

25 per 100 de rebaixa als corresponals.